

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

16. november 2021*

Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi – Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala – Varjupaigapoliitika – Direktiivid 2013/32/EL ja 2013/33/EL – Rahvusvahelise kaitse andmise menetlus – Vastuvõetamatuse alused – Mõisted „turvaline kolmas riik“ ja „esimene varjupaigariik“ – Varjupaigataotlejatele antav abi – Kriminalseerimine – Keeld siseneda asjaomase liikmesriigi piirialale

Kohtuasjas C-821/19,

mille ese on ELTL artikli 258 alusel 8. novembril 2019 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: J. Tomkin, A. Tokár ja M. Condou-Durande, hiljem J. Tomkin ja A. Tokár,

hageja,

versus

Ungari, esindajad: K. Szíjjártó, M. Tátrai ja M. Z. Fehér,

kostja,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, kodade presidendid A. Arabadjiev, C. Lycourgos (ettekandja), E. Regan, N. Jääskinen, I. Ziemele ja J. Passer, kohtunikud M. Ilešič, J.-C. Bonichot, A. Kumin ja N. Wahl,

kohtujurist: A. Rantos

kohtusekretär: ametnik I. Illéssy,

arvestades kirjalikku menetlust ja 23. novembri 2020. aasta kohtuistungil esitatut, olles 25. veebruari 2021. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku, on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: ungari.

otsuse

- 1 Oma hagiavalduses palub Euroopa Komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et Ungari on rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT 2013, L 180, lk 60) artikli 8 lõikest 2, artikli 12 lõike 1 punktist c, artikli 22 lõikest 1 ja artikli 33 lõikest 2 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/33/EL, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded (ELT 2013, L 180, lk 96), artikli 10 lõikest 4, kuna see liikmesriik on:
  - kehtestanud uue varjupaigataotluste vastuvõetamatuse aluse, mis lisandub direktiiviga 2013/32 sõnaselgelt kehtestatud alustele, ja
  - määratlenud kuriteona korraldava tegevuse, mille eesmärk on võimaldada isikutel, kes ei vasta riigisisese õigusega kehtestatud varjupaigaõiguse kriteeriumidele, algatada varjupaigamenetlus, ning võtnud meetmeid, mis toovad sellises süüteoos süüdistatavate või selle eest karistatud isikute jaoks kaasa piiranguid.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2013/32

- 2 Direktiivi 2013/32 artiklis 6 „Juurdepääs menetlusele“ on ette nähtud:

„1. Kui isik esitab rahvusvahelise kaitse taotluse asutusele, kellel on siseriikliku õiguse kohane pädevus registreerida selliseid taotlusi, registreeritakse taotlus hiljemalt kolme tööpäeva möödumisel taotluse esitamisest.

Kui rahvusvahelise kaitse taotlus esitatakse muudele asutustele, kes tõenäoliselt võivad selliseid taotlusi saada, ent kellel puudub siseriikliku õiguse kohane pädevus selliseid taotlusi registreerida, tagavad liikmesriigid, et registreerimine toimub hiljemalt kuue tööpäeva möödumisel taotluse esitamisest.

Liikmesriigid tagavad, et muudel asutustel, kes tõenäoliselt võivad rahvusvahelise kaitse taotlusi saada, näiteks politseil, piirivalvel, sisserändeasutustel ja kinnipidamisasutuste töötajatel on asjakohane teave ning nende töötajad saavad oma tööülesannetele ja kohustustele vastavat vajalikul tasemel koolitust ning juhiseid taotlejate teavitamiseks, kuhu ja kuidas saab rahvusvahelise kaitse taotlusi esitada.

2. Liikmesriigid tagavad, et rahvusvahelise kaitse taotluse esitanud isikul on tegelik võimalus esitada see võimalikult kiiresti. Kui taotleja taotlust ei esita, võivad liikmesriigid vastavalt kohaldada artiklit 28.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, võivad liikmesriigid nõuda rahvusvahelise kaitse taotluse esitamist isiklikult ja/või kindlaksmääratud kohas.

4. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, loetakse rahvusvahelise kaitse taotlus esitatuks, kui asjaomase liikmesriigi pädevad asutused on saanud taotleja esitatud vormi või, kui see on ette nähtud siseriikliku õigusega, ametliku aruande.

[...]“.

3 Direktiivi artiklis 8 „Teavitamine ja nõustamine kinnipidamisasutustes ja piiripunktides“ on sätestatud:

„1. Kui on märke sellest, et kinnipidamiskohtades või välispiiril asuvates piiripunktides, sealhulgas transiiditsoonis viibivatel kolmandate riikide kodanikel või kodakondsuseta isikutel võib olla soov esitada rahvusvahelise kaitse taotlust, annavad liikmesriigid neile teavet selle esitamise võimaluste kohta. Liikmesriigid kindlustavad kinnipidamisasutustes ja piiripunktides vajalikul määral suulise tõlke, et hõlbustada juurdepääsu varjupaigamenetlusele.

2. Liikmesriigid tagavad, et taotlejaid nõustavatel organisatsioonidel ja isikutel on tegelik juurdepääs välispiiril asuvates piiripunktides, sealhulgas transiiditsoonis viibivatele taotlejatele. Liikmesriigid võivad kehtestada eeskirjad, millega reguleeritakse osutatud organisatsioonide ja isikute kohalolu piiripunktides, ja eelkõige võivad ette näha, et juurdepääsu lubatakse vastavalt liikmesriigi pädevate ametiasutustega sõlmitud kokkuleppele. Juurdepääsupiiranguid võib kehtestada üksnes juhul, kui see on siseriikliku õiguse kohaselt objektiivselt vajalik asjaomase piiripunkti julgeoleku, avaliku korra või halduskorralduse huvides, tingimusel et juurdepääsu ei piirata seejuures märkimisväärselt või ei muudeta päris võimatuks.“

4 Direktiivi artikli 9 „Õigus jääda liikmesriiki kuni taotluse läbivaatamiseni“ lõikes 2 on täpsustatud:

„Liikmesriigid võivad teha erandi ainult juhul, kui isik esitab artiklis 41 osutatud korduva taotluse või kui liikmesriigid annavad isiku kas üle või välja teisele liikmesriigile kooskõlas Euroopa vahistamismääruses sätestatud kohustustega või muul viisil või kolmandale riigile või rahvusvahelisele kriminaalkohtule.“

5 Direktiivi artiklis 12 „Taotlejale antavad tagatised“ on sätestatud:

„1. III peatükis sätestatud menetluste korral peavad liikmesriigid tagama, et kõigil taotlejatele oleksid antud järgmised tagatised:

[...]

c) taotlejal ei keelata kasutada võimalust võtta ühendust [Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni] Pagulaste Ülemvoliniku Ameti või mõne muu organisatsiooniga, kes pakub kooskõlas asjaomase liikmesriigi õigusaktidega rahvusvahelise kaitse taotlejatele õigusnõustamise või nõustamise teenust;

[...]

2. V peatükis sätestatud menetluste korral peavad liikmesriigid tagama, et kõigil taotlejatel oleksid lõike 1 punktides b kuni e osutatud tagatistega samaväärsed tagatised.“

6 Direktiivi artikli 22 „Õigus õigusabile ja esindamisele kõigis menetlusetappides“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Taotlejale antakse võimalus konsulteerida oma rahvusvahelise kaitse taotlust käsitlevates küsimustes oma kulul siseriiklike õigusaktide alusel tunnustatud või tegutseva õigusnõustaja või muu nõustajaga menetluse kõikides etappides, sealhulgas pärast eitava otsuse saamist.“

7 Direktiivi artikli 23 „Õigusabi ja esindamise ulatus“ lõikes 2 on sätestatud:

„Liikmesriigid tagavad, et varjupaigataotlejat abistaval või esindaval õigusnõustajal või muul nõustajal on taotleja nõustamise eesmärgil juurdepääs suletud aladele, näiteks kinnipidamisasutustele ja transiiditsoonidele vastavalt direktiivi 2013/33[...] artikli 10 lõikele 4 ning artikli 18 lõike 2 punktidele b ja c.“

8 Direktiivi III peatüki „Esimese astme menetlus“ artiklites 31–43 on ette nähtud rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise menetlust reguleerivad normid.

9 Direktiivi artikli 31 lõikes 8 on sätestatud:

„Liikmesriigid võivad ette näha taotluse läbivaatamise menetluse kiirendamise ja/või selle kohaldamise piiril või transiiditsoonis kooskõlas artikliga 43 vastavalt II peatükis sätestatud üldpõhimõtetele ja tagatistele, kui:

- a) taotleja on taotluse ja asjaolude esitamisel tõstatanud ainult küsimusi, mis ei seostu sellega, kas teda saab käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta] direktiivi 2011/95/EL[, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (uuesti sõnastatud) (ELT 2011, L 337, lk 9),] alusel, või
- b) taotleja on pärit turvalisest päritoluriigist käesoleva direktiivi tähenduses või
- c) taotleja on ametiasutusi eksitanud, esitades valeandmeid või -dokumente või jättes esitamata tema isikut ja/või rahvust käsitleva asjaomase teabe või dokumendid, millel oleks võinud olla otsusele negatiivne mõju, või
- d) on tõenäoline, et taotleja on isikut tõendava või reisidokumendi, mis oleks aidanud kindlaks teha tema isikut või kodakondsust, pahauskvalt hävitanud või sellest vabanenud, või
- e) taotleja on teinud selgelt ebajärjekindlaid ja vastukäivaid, selgelt valesid või ilmselgelt ebatõenäolisi avaldusi, mis on vastuolus päritoluriiki käsitleva piisavalt kontrollitud teabega, mis muudab selgelt ebausutavateks tema väited seoses sellega, kas ta vastab rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele kooskõlas direktiiviga [2011/95]; või
- f) taotleja on esitanud korduva rahvusvahelise kaitse taotluse, mis ei ole artikli 40 lõike 5 kohaselt vastuvõetamatu; või
- g) taotleja esitab taotluse üksnes eesmärgiga lükata edasi või nurjata tema tagasisaatmist käsitleva varasema või peatselt tehtava otsuse täideviimist või

- h) taotleja sisenes liikmesriigi territooriumile ebaseaduslikult või pikendas ebaseaduslikult oma riigis viibimist ning jättis mõjuva põhjuseta vastavate asutustega ühendust võtmata või ei esitanud rahvusvahelise kaitse taotlust niipea kui võimalik, arvestades tema riiki sisenemise asjaoludega; või
- i) taotleja keeldub täitmast kohustust anda sõrmejälgi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrusele (EL) nr 603/2013 (mis käsitleb sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteemi kehtestamist määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusa kohaldamise eesmärgil ning liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil [ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (ELT 2013, L 180, lk 1)]), või

[...]“.

- 10 Direktiivi 2013/32 artiklis 33 „Vastuvõetamatud taotlused“ on ette nähtud:

„1. Lisaks juhtudele, kus taotlust ei vaadata läbi vastavalt määrusele (EL) nr 604/2013, ei ole liikmesriigid kohustatud hindama, kas taotleja vastab rahvusvahelise kaitse saamise nõuetele vastavalt direktiivile 2011/95[...], kui taotlust peetakse vastavalt käesolevale artiklile vastuvõetamatuks.

2. Liikmesriigid võivad pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks ainult juhul, kui:

- a) mõni teine liikmesriik on andnud rahvusvahelise kaitse;
- b) vastavalt artiklile 35 peetakse taotleja esimeseks varjupaigariigiks riiki, mis ei ole liikmesriik;
- c) vastavalt artiklile 38 peetakse taotleja jaoks turvaliseks kolmandaks riigiks riiki, mis ei ole liikmesriik;
- d) taotlus on korduv taotlus, mille puhul ei ole tuvastatud ega taotleja poolt esitatud uusi dokumente ega tõendeid seoses selle läbivaatamisega, kas taotlejat on võimalik käsitada rahvusvahelise kaitse saamise kriteeriumidele vastava isikuna direktiivi [2011/95] alusel; või
- e) taotleja ülalpeetav esitab taotluse pärast seda, kui ta on vastavalt artikli 7 lõikele 2 nõustunud oma juhtumi läbivaatamisega tema nimel esitatud taotluse raames ning puuduvad ülalpeetava olukorraga seotud asjaolud, mis õigustaksid eraldi taotluse esitamist.“

- 11 Direktiivi artiklis 35 „Esimese varjupaigariigi mõiste“ on ette nähtud:

„Riiki saab pidada konkreetse taotleja esimeseks varjupaigariigiks juhul, kui:

- a) taotleja on seal riigis pagulaseks tunnistanud ja ta saab ennast selle riigi kaitse alla anda või
- b) tal on muul viisil selle riigi piisav kaitse, sealhulgas kohaldatakse seal tema suhtes tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet,

tingimusel et see riik võtab ta tagasi.

[...]“.

12 Direktiivi artiklis 38 „Turvalise kolmanda riigi mõiste“ on sätestatud:

„1. Liikmesriigid võivad kohaldada turvalise kolmanda riigi mõistet ainult juhul, kui pädevad ametiasutused on veendunud, et taotlejat koheldakse asjaomases kolmandas riigis kooskõlas järgmiste põhimõtetega:

- a) elu ja vabadus ei ole ohus rassi, usu, rahvuse, teatavasse sotsiaalsesse rühma kuulumise või poliitiliste tõekspidamiste tõttu;
- b) puudub direktiivis [2011/95] kindlaks määratud suure kahju oht;
- c) riigis austatakse tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet vastavalt [28. juulil 1951 Genfis allkirjutatud pagulasseisundi konventsioonile (*United Nations Treaty Series*, 189. kd, lk 150, nr 2545) (1954), mida on muudetud 31. jaanuaril 1967 New Yorgis sõlmitud pagulasseisundi protokolliga];
- d) riigis austatakse rahvusvahelistes õigusaktides sätestatud keeldu saata isikut tagasi, kui sellega rikutaks isiku õigust kaitsele piinamise või muu julma, ebainimliku või inimväärikut alandava kohtlemise eest ning
- e) isikul on võimalus taotleda pagulasseisundit ning pagulaseks tunnistamise korral saada kaitset vastavalt [pagulasseisundi] konventsioonile.

2. Turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamise suhtes kohaldatakse siseriiklikes õiguses sätestatud eeskirju, kaasa arvatud:

- a) eeskirjad, mis nõuavad taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahelist sidet, mille alusel oleks isikul mõistlik minna asjaomasesse riiki;
- b) eeskirjad, mis käsitlevad meetodeid, mille alusel pädevad ametiasutused veenduvad, et turvalise kolmanda riigi mõistet saab kohaldada konkreetse riigi või konkreetse taotleja suhtes. Sellised meetodid hõlmavad riigi turvalisuse hindamist igal konkreetsel juhul konkreetse taotleja seisukohast ja/või üldiselt turvaliseks peetavate riikide kindlaksmääramist siseriiklikul tasandil;
- c) eeskirjad, mis vastavalt rahvusvahelisele õigusele võimaldavad individuaalselt hinnata, kas asjaomane kolmas riik on konkreetse taotleja seisukohast turvaline, ning mille alusel on taotlejal vähemalt õigus vaidlustada turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamist põhjendusel, et kolmas riik ei ole tema konkreetset olukorda silmas pidades turvaline. Taotlejal lubatakse ka vaidlustada punkti a kohase enda ja kolmanda riigi vahelise sideme olemasolu.

[...]

4. Kui kolmas riik ei luba taotlejal oma territooriumile siseneda, tagavad liikmesriigid juurdepääsu menetlusele vastavalt II peatükis kirjeldatud üldpõhimõtetele ja tagatistele.

[...]“.

Direktiiv 2013/33

- 13 Direktiivi 2013/33 artikli 10 „Kinnipidamistingimused“ lõikes 4 on sätestatud:

„Liikmesriigid tagavad, et pereliikmetel, õigusnõustajatel või nõustajatel ning asjaomases liikmesriigis tunnustatud asjaomaseid valitsusväliseid organisatsioone esindavatel isikutel on võimalus taotlejatega suhelda ja neid külastada privaatsust austavatel tingimustel. Juurdepääsupiiranguid kinnipidamisasutustele võib kehtestada ainult juhul, kui need on siseriikliku õiguse kohaselt objektiivselt vajalikud kinnipidamisasutuse julgeoleku, avaliku korra või haldusjuhtimise eesmärgil, tingimusel et juurdepääsu ei piirata seejuures märkimisväärselt või ei muudeta juurdepääsu päris võimaluks.“

- 14 Direktiivi artiklis 18 „Materiaalsete vastuvõtutingimuste pakkumise viisid“ on ette nähtud:

„1. Kui majutust pakutakse loonusena, peaks see toimuma ühes järgmistest vormidest või nende kombinatsioonina:

- a) ruumid, mida kasutatakse taotlejate majutamiseks ajal, mil vaadatakse läbi nende piiril või transiiditsoonis esitatud rahvusvahelise kaitse taotlusi;
- b) majutuskeskused, mis tagavad piisava elatustaseme;
- c) eramud, korterid, hotellid või muud taotlejate majutamiseks kohandatud ruumid.

2. Ilma et see piiraks artiklites 10 ja 11 sätestatud võimalike kinnipidamise eritingimuste kohaldamist, tagavad liikmesriigid seoses käesoleva artikli lõike 1 punktides a, b ja c osutatud majutusega, et:

[...]

- b) taotlejatel on võimalus suhelda sugulaste, õigusnõustajate või nõustajate ning ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametit ja teisi asjaomaseid siseriiklikke, rahvusvahelisi ja valitsusväliseid organisatsioone esindavate isikutega;
- c) pereliikmetele, õigusnõustajatele või nõustajatele ning ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametit ja asjaomase liikmesriigi tunnustatud asjaomaseid valitsusväliseid organisatsioone esindavatele isikutele antakse juurdepääs, et nad saaksid taotlejaid abistada. Seda juurdepääsu võib piirata üksnes seoses kõnealuste ruumide ja taotlejate turvalisusega.

[...]“.

Direktiiv 2002/90/EÜ

- 15 Nõukogu 28. novembri 2002. aasta direktiivi 2002/90/EÜ, millega määratletakse kaasaitamine ebaseaduslikule piiriületamisele, läbisõidule ja elamisele (EÜT 2002, L 328, lk 17; ELT eriväljaanne 19/06, lk 64), artiklis 1 on sätestatud:

„1. Iga liikmesriik näeb ette asjakohased karistused:

- a) iga isiku suhtes, kes tahtlikult aitab isikul, kes ei ole liikmesriigi kodanik, siseneda liikmesriigi territooriumile või läbida see neid asjaomase liikmesriigi seadusi rikkudes, mis käsitlevad välismaalaste piiriületamist või läbisõitu;
- b) iga isiku suhtes, kes majandusliku kasu nimel tahtlikult aitab isikul, kes ei ole liikmesriigi kodanik, elada liikmesriigi territooriumil neid asjaomase liikmesriigi seadusi rikkudes, mis käsitlevad välismaalaste elamist.

2. Iga liikmesriik võib otsustada mitte määrata karistusi lõike 1 punktis a määratletud tegevuse eest, kohaldades oma siseriiklikku õigust ja tava juhtumite suhtes, kui tegevuse eesmärk on anda asjaomastele isikutele humanitaarabi.“

Raamotsus 2002/946/JSK

- 16 Nõukogu 28. novembri 2002. aasta raamotsuse 2002/946/JSK, millega tugevdatakse karistusõiguslikku raamistikku, et tõkestada ebaseaduslikule piiriületamisele, läbisõidule ja elamisele kaasaitamist (EÜT 2002, L 328, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 61), artikli 1 lõikes 1 on ette nähtud:

„Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed tagamaks, et direktiivi [2002/90] artiklites 1 ja 2 määratletud õigusrikkumise eest karistatakse tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate kriminaalkaristustega, mis võivad hõlmata väljaandmist.“

- 17 Raamotsuse artiklis 6 on sätestatud:

„Käesoleva raamotsuse kohaldamine ei piira kaitset, mis antakse pagulastele ja varjupaigataotlejatele vastavalt pagulasi käsitlevale rahvusvahelisele õigusele või muudele inimõigusi käsitlevate rahvusvahelistele õigusaktidele, eelkõige liikmesriikide rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks vastavalt [...] pagulasseisundi konventsiooni artiklitele 31 ja 33.“

Ungari õigus

- 18 29. juuni 2007. aasta LXXX seaduse varjupaigaõiguse kohta (menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény) (*Magyar Közlöny* 2007/83) käesoleva menetluse seisukohast kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „varjupaigaseadus“) § 51 lõike 2 punktis f on ette nähtud uus varjupaigataotluse vastuvõetamatuse alus, mis on määratletud järgmises sõnastuses:

„Taotlus on vastuvõetamatu, kui taotleja on saabunud Ungarisse sellise riigi kaudu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine § 6 lõike 1 tähenduses ega suur kahju § 12 lõike 1 tähenduses või kus on tagatud piisaval tasemel kaitse.“

19 Varjupaigaseaduse § 51 lõikes 12 on ette nähtud:

„Kui lõike 2 punkt f on kohaldatav, võib taotleja niipea, kui teda on sellest teavitatud, ja igal juhul kolme päeva jooksul pärast sellist teavitamist avaldada, et tema konkreetsel juhul ei olnud lõike 2 punktis f sätestatud tingimused kõnealuse riigi puhul täidetud.

[...]“.

20 13. juuli 2012. aasta C seaduse, millega kehtestatakse karistusseadustik (Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény) (*Magyar Közlöny* 2012/92), käesoleva menetluse seisukohast kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „karistusseadustik“) §-s 353/A „Ebaseadusliku sisserände hõlbustamine“ on ette nähtud:

„(1) Isikut, kes tegeleb korraldava tegevusega, mille eesmärk on:

a) võimaldada Ungaris algatada varjupaigamenetlus isiku suhtes, keda ei ähvarda tagakiusamine tema rassi, rahvuse, teatavasse sotsiaalsesse gruppi kuulumise, usuliste või poliitiliste veendumuste tõttu riigis, mille kodanik ta on, tema hariliku viibimiskoha riigis või mis tahes muus riigis, mille kaudu ta saabus, või kellel ei ole mõjuvat põhjust karta otsesest tagakiusamist, või

b) abistada isikul, kes siseneb Ungarisse või elab Ungaris ebaseaduslikult, saada elamisluba, karistatakse arestiga, välja arvatud juhul, kui on toime pandud raskem kuritegu.

(2) Isikut, kes annab materiaalseid vahendeid, mis võimaldavad toime panna lõikes 1 nimetatud kuriteo, või kes tegeleb sellise korraldava tegevusega korduvalt, karistatakse kuni üheaastase vangistusega.

(3) Isikut, kes paneb lõikes 1 nimetatud kuriteo toime

a) rahalise kasu saamise eesmärgil,

b) enam kui ühte isikut abistades või

c) lähemal kui kaheksa kilomeetrit piirist või piirimärgist, mis vastab välispiirile Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määruse (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieeskirjad) [(ELT 2016, L 77, lk 1)], artikli 2 punkti 2 tähenduses, karistatakse lõikes 2 ette nähtud karistusega.

(4) Lõikes 1 nimetatud kuriteo toimepanija karistust võib piiranguteta vähendada või erilist kohtlemist väärivatel juhtudel võib sellest vabastada, kui kuriteo toimepanija avaldab kuriteo toimepanemise asjaolud hiljemalt tema suhtes uurimise alustamise ajal.

(5) Käesoleva paragrahvi kohaldamisel hõlmab korraldav tegevus lõikes 1 nimetatud eesmärgil eelkõige järgmist:

a) määruse 2016/399 artikli 2 punkti 2 tähenduses Ungari välispiirile vastava piiri, piirijoone või piirimärgi jälgimine,

b) teabedokumentide väljatöötamine või levitamine või kolmandatele isikutele nende toimingute tegemise kohustuse panemine ja

c) võrgustiku loomine või tööshoidmine.“

- 21 20. aprilli 1994. aasta XXXIV seaduse politsei kohta (Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény) (*Magyar Közlöny* 1994/41) käesoleva menetluse seisukohast kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „politseiseadus“) §-s 46/F „Piirijulgeolekus kasutatavad väljasaatmismeetmed“ on sätestatud:

„Riigipiiril korra säilitamiseks ja võimalike piirivalve häiringute ärahoidmiseks takistavad politseinikud kõigil isikutel, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus seoses piiritara ebaseadusliku ületamise (karistusseadustiku § 352/A), piiritara kahjustamise (karistusseadustiku § 352/B), piiritara ehitamise või hooldamise takistamise (karistusseadustiku § 352/C), inimkaubanduse (karistusseadustiku § 353), ebaseaduslikuks viibimiseks abi osutamise (karistusseadustiku § 354) või ebaseadusliku sisserände hõlbustamisega (karistusseadustiku § 353/A), siseneda perimeetrisse, mis on vähem kui kaheksa kilomeetri kaugusel Ungari territooriumi välispiirile vastavast piirist või piirimärgist määruse [2016/399] artikli 2 punkti 2 tähenduses, või kohustavad isikut, kes on sellesse tsooni sisenenud, sealt lahkuma.“

Kohtueelne menetlus

- 22 Komisjon saatis Ungarile 19. juulil 2018 ametliku kirja, milles ta pidas liidu õigusega vastuolus olevaks muu hulgas seda, et Ungari seadusandja laiendas rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse aluseid ja kriminaliseeris korraldava tegevuse, mille eesmärk on hõlbustada varjupaigataotluse ametlikku esitamist isikutel, kellel ei ole Ungari õiguse kohaselt õigust varjupaigale, ning kehtestas liikumisvabaduse piirangud isikutele, keda see kriminaliseerimine puudutab.
- 23 Ungari vastas ametlikule kirjale 19. septembri 2018. aasta kirjaga, milles leidis, et Ungari õigusnormid on liidu õigusega kooskõlas.
- 24 Komisjon esitas 24. jaanuaril 2019 põhjendatud arvamuse, milles väitis muu hulgas, et Ungari on rikkunud kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikest 2, artikli 12 lõike 1 punktist c, artikli 22 lõikest 1 ja artikli 33 lõikest 2 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikest 4, kuna see liikmesriik on:
- kehtestanud uue varjupaigataotluste vastuvõetamatuse aluse, mis lisandub direktiivis 2013/32 sõnaselgelt ette nähtud alustele,
  - määratlenud kuriteona korraldava tegevuse, mis seisneb varjupaigamenetluse algatamise hõlbustamises, ja
  - kehtestanud piiravad meetmed isikutele, keda süüdistatakse sellise süüteo toimepanemises või kes on selles süüdi mõistetud.
- 25 Ungari vastas põhjendatud arvamusele 23. märtsil 2019, korrates oma seisukohta, et asjaomased Ungari õigusnormid on liidu õigusega kooskõlas ja põhjendatud, arvestades kriisiolukorda, mis on tingitud massilisest sisserändest tema territooriumile.
- 26 Kuna Ungari argumendid komisjoni ei veennud, otsustas komisjon esitada käesoleva hagi.

Varjupaigaseaduse § 51 lõike 2 punkt f

Poolte argumendid

- 27 Komisjon leiab, et Ungari on rikkunud direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikest 2 tulenevaid kohustusi, kuna ta nägi varjupaigaseaduse § 51 lõike 2 punktis f ette, et varjupaigataotlust tuleb pidada vastuvõetamatuks, kui taotleja on saabunud riigi kaudu, kus teda ei ähvarda tagakiusamine või kus on tagatud piisaval tasemel kaitse.
- 28 Komisjoni sõnul ei saa seda vastuvõetamatuse alust samastada ühegagi vastuvõetamatuse alustest, mis on ammendavalt loetletud direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 2. Eelkõige ei saa asuda seisukohale, et see on kooskõlas mõistetega „esimene varjupaigariik“ või „turvaline kolmas riik“ selle sätte tähenduses.
- 29 Võttes küll arvesse 19. märtsi 2020. aasta kohtuotsust *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tompá)* (C-564/18, EU:C:2020:218), kahtleb Ungari samas, et direktiivi 2013/32 artikkel 33 loob piisava tasakaalu varjupaigataotluste menetlemise süsteemide ülekoormuse, mille on tekitanud põhjendamatud taotlused, ja rahvusvahelist kaitset realselt vajavate taotlejate õiguspäraste huvide vahel.
- 30 Selle liikmesriigi sõnul on varjupaigaseaduse § 51 lõike 2 punkti f eesmärk karistada kuritarvituste eest ning selleks on kõnealusel sättes ette nähtud, et vastavalt direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punktis c nimetatud vastuvõetamatuse alusele, mis on seotud „turvalise kolmanda riigiga“, on sellise isiku ametlikult esitatud taotlus, kes on saabunud sellise riigi kaudu – kus ta on olenevalt olukorrast võinud viibida püsivalt –, kus teda ei ole taga kiusatud ja teda ei ähvarda tagakiusamise oht, üldjuhul vastuvõetamatu, isegi kui see isik ei ole nimetatud riigis rahvusvahelise kaitse taotlust teinud.
- 31 Liidu õigusnormide ebapiisavus kuritarvituste vastu võitlemiseks ilmneb ka ettepanekust võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2013/32/EL (COM(2016) 467 (final)).

Euroopa Kohtu hinnang

- 32 Kõigepealt tuleb rõhutada, et vastupidi sellele, mida Ungari näib väitvat, ei ole pelk asjaolu, et liidu seadusandja kavandab direktiivi 2013/32 muudatust, asjakohane selle etteheite analüüsimisel, mida tuleb hinnata lähtuvalt sellele liikmesriigile saadetud põhjendatud arvamuses nimetatud tähtja lõppemisel kehtinud liidu õigusnormidest (vt selle kohta 24. mai 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Portugal, C-52/08, EU:C:2011:337, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 33 Seda sissejuhatavat märkust arvestades tuleb tõdeda, et direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 1 on sätestatud, et lisaks juhtudele, kus taotlust ei vaadata läbi vastavalt määrusele nr 604/2013, ei ole liikmesriigid kohustatud hindama, kas taotleja vastab rahvusvahelise kaitse saamise nõuetele vastavalt direktiivile 2011/95, kui taotlust peetakse selle sätte kohaselt vastuvõetamatuks. Seoses sellega on direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikes 2 ammendavalt loetletud olukorrad, milles liikmesriigid võivad pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks (14. mai 2020. aasta kohtuotsus *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság*, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punkt 149 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 34 Ent nagu Euroopa Kohus on leidnud, ei vasta varjupaigaseaduse § 51 lõike 2 punkt f ühelegi vastuvõetamatuse alustest, mis on ette nähtud direktiivi 2013/32 artikli 33 lõike 2 punktides a, b, d ja e (vt sellega seoses 14. mai 2020. aasta kohtuotsus Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punktid 151 ja 161–164).
- 35 Mis puudutab direktiivi artikli 33 lõike 2 punkti c, siis väärib meeldetuletamist, et selle sätte kohaselt võivad liikmesriigid pidada rahvusvahelise kaitse taotlust vastuvõetamatuks juhul, kui vastavalt direktiivi 2013/32 artiklile 38 peetakse taotleja jaoks turvaliseks kolmandaks riigiks riiki, mis ei ole liikmesriik.
- 36 Nagu Euroopa Kohus on otsustanud, nähtub selle direktiivi artiklist 38, et mõiste „turvaline kolmas riik“ kohaldamine sõltub selle lõigetes 1–4 ette nähtud kumulatiivsete tingimuste täidetusest (14. mai 2020. aasta kohtuotsus Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punkt 153 ja seal viidatud kohtupraktika). Nii peab direktiivi artikli 38 lõike 2 punkti a kohaselt rahvusvahelise kaitse taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahel olema side, mille alusel oleks taotlejal mõistlik minna sellesse riiki.
- 37 Käesoleval juhul tuleneb side, mille varjupaigaseaduse § 51 lõike 2 punkt f loob taotleja ja asjaomase kolmanda riigi vahel, pelgast asjaolust, et taotleja läbib selle riigi territooriumi.
- 38 Piisab, kui märkida, et nagu Euroopa Kohus on otsustanud, ei anna ainuüksi asjaolu, et rahvusvahelise kaitse taotleja läbis kolmanda riigi territooriumi, iseenesest alust arvata, et taotleja võiks mõistlikult sellesse riiki tagasi pöörduda (19. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tomba), C-564/18, EU:C:2020:218, punkt 47).
- 39 Direktiivi 2013/32 artikli 38 lõikega 2 liikmesriikidele pandud kohustus kehtestada mõiste „turvaline kolmas riik“ kohaldamiseks õigusnormid, mis näevad ette juhtumipõhiselt kohaldatavad meetodid, hindamaks, kas asjaomane kolmas riik vastab tingimustele, et teda saaks pidada taotleja jaoks turvaliseks, ning nimetatud taotleja võimalus vaidlustada sideme olemasolu selle kolmanda riigiga, ei oleks pealegi põhjendatud, kui sealjuures kujutaks endast piisavat või märkimisväärset sidet pelk asjaolu, et rahvusvahelise kaitse taotleja läbis asjaomase kolmanda riigi (14. mai 2020. aasta kohtuotsus Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punkt 158 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Eespool toodust tuleneb, et pelk asjaolu, et rahvusvahelise kaitse taotleja läbis asjaomase kolmanda riigi, ei saa kujutada endast direktiivi 2013/32 artikli 38 lõike 2 punkti a tähenduses „sidet“ selle kolmanda riigiga (vt selle kohta 14. mai 2020. aasta kohtuotsus Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punkt 159 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 41 Järelikult ei saa varjupaigaseaduse § 51 lõike 2 punkt f kujutada endast turvalise kolmanda riigiga seotud vastuvõetamatuse aluse – mis on ette nähtud direktiivi artikli 33 lõike 2 punktis c – kohaldamist (19. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Tomba), C-564/18, EU:C:2020:218, punkt 51) ega saa seega vastupidi Ungari väidetele olla käsitatav selle sätte nõuetekohase ülevõtmisena.

42 Kõiki eespool esitatud kaalutlusi silmas pidades tuleb tõdeda, et Ungari on rikkunud direktiivi 2013/32 artikli 33 lõikest 2 tulenevaid kohustusi, kuna ta võimaldas rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata põhjusel, et taotleja on saabunud tema territooriumile riigi kaudu, kus teda ei kiusata taga ega ähvarda suur kahju või kus on tagatud piisaval tasemel kaitse.

Karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a

Poolte argumendid

- 43 Komisjon leiab, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a vastuvõtmisega rikkus Ungari direktiivi 2013/32 artikli 8 lõiget 2, artikli 12 lõike 1 punkti c ja artikli 22 lõiget 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõiget 4.
- 44 Sellega seoses märgib komisjon, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a ette nähtud süüteo koosseisu tunnuste sõnastus on „lai“ ja „ebatäpne“.
- 45 Seega esiteks, kuigi seletuskirjas § 353/A kohta esitatust nähtub, et selle süüteo kehtestamine on põhjendatud kõrgendatud ohuga varjupaigamenetluse kuritarvitamiseks, ei piirdu selle süüteo kohaldamisala § 353/A sõnastuse kohaselt üksnes tahtlikult kuritarvitava taotluse ametliku esitamise või ametiasutuste eksitamisega.
- 46 Alkotmánybíróság (Ungari konstitutsioonikohus) kohtupraktikas, mis käsitleb just § 353/A, ei ole suudetud seda paragrahvi selgitada, vaid on pandud üldkohtule kohustus määrata kindlaks, millisel juhul võib varjupaigataotleja abistamise samastada humanitaarabiga ja seega jätta süüteo kvalifitseerimata.
- 47 Kohustus tõendada karistusseadustiku §-s 353/A sätestatud süüteo toimepanija otsesest tahtlust ei anna ka piisavaid tagatise isikutele, kes osutavad varjupaigataotlejatele abi. Nimelt põhineb see paragrahv ekslikul eeldusel, et isik, kes tegeleb sellise abi pakkumiseks korraldava tegevusega, teab ette, kas need varjupaigataotlejad vastavad Ungaris varjupaiga saamiseks nõutavatele tingimustele, samas kui selle isiku ülesanne ei ole otsustada, kas nad on pagulased.
- 48 Teiseks võimaldab karistusseadustiku § 353/A lõige 1 varjupaigaseaduse § 51 lõike 2 punkti f jätkuna karistada korraldava tegevuse eest, mille eesmärk on võimaldada varjupaigataotlust ametlikult esitada isikul, keda ei kiusata taga mis tahes riigis, mille kaudu ta on saabunud, või kellel ei ole mõjuvat põhjust karta seal otsesest tagakiusamist.
- 49 Massilisest sisserändest tingitud kriisiolukorras, mis on Ungaris alates 2015. aastast välja kuulutatud, saab varjupaigataotlusi ametlikult esitada üksnes Röscke (Ungari) ja Tompa (Ungari) transiiditsoonis, mis asuvad Serbia-Ungari piiril ja kuhu on võimalik pääseda üksnes Serbiast. Seetõttu jäetakse need taotlused Ungari õigusnormide kohaselt enamjaolt vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. Niisuguses kontekstis peaksid isikud, kes osutavad abi või annavad teavet varjupaigataotluste ametliku esitamise kohta, paratamatult teadma, et transiiditsoonis viibivad taotlejad on saanud sinna jõuda ainult Serbia kaudu ning nad ei saa üldjuhul saada varjupaigaõigust Ungari õiguse alusel. Järelikult on lihtne tõendada niisuguste tegevustega tegelevate isikute tahtlust.

- 50 Kolmandaks ei ole piisav tagatis ka asjaolu, et karistusseadustiku § 353/A lõikes 1 ette nähtud kuriteo toimepanemiseks on vaja tegeleda korraldava tegevusega. Korraldava tegevuse määratlus on nimelt sõnastatud „laialt“ ja „ebatäpselt“, mistõttu ei ole välistatud, et kriminaalkorras karistatakse juba pelgalt isiku aitamise eest varjupaigataotluse ametlikul esitamisel, kuna seadustiku § 353/A lõikes 5 on piiratud korraldava tegevuse eriti üldiste näidete loetlemisega. Alkotmánybíróság (konstitutsioonikohus) 25. veebruari 2019. aasta kohtuotsus ei toonud selles küsimuses kaasa õiguskindlust, sest sellega jäeti üldkohtu ülesandeks määratleda, mis täpselt kujutab endast korraldavat tegevust.
- 51 Lisaks tuleneb karistusseadustiku § 353/A sõnastusest esiteks, et tegevuse võib kvalifitseerida korraldavaks tegevuseks selle paragrahvi tähenduses, isegi kui sellega ei tegeleta regulaarselt ja selle eesmärk on aidata ainult ühte inimest, ning teiseks, et isikule, kes annab kas või väikest rahalist abi kodanikuühiskonna organisatsioonile, mis edastab transiiditsoonis viibivatele varjupaigataotlejatele materjale varjupaiga valdkonda reguleerivate liidu õigusnormide kohta, võidakse mõista kriminaalkaristus.
- 52 Seega, hoolimata seaduse eesmärgist, mis nähtub selle seletuskirjast ja milleks on kuritarvitavate ja eksitavate varjupaigataotluste vähendamine, tekitab karistusseadustiku § 353/A ohu, et kriminaalmenetlust alustatakse peaaegu kõigi isikute suhtes, kes aitavad kaasa Ungaris varjupaigamenetluse algatamisele. Sellega seoses täpsustas komisjon kohtuistungil, et varjupaigamenetluses antud mis tahes abi võib käsitada abina sellise menetluse algatamisel, kuna alates hetkest, mil liikmesriigi kohtulaadne ametiasutus või haldusorgan, kes vastutab rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest ja on pädev selliste taotluste kohta esimeses astmes otsuseid tegema (edaspidi „menetlev ametiasutus“), hakkab asja läbi vaatama, on taotlejal märkimisväärne hulk kohustusi, et tõendada oma õigust pagulasseisundile.
- 53 Komisjon märgib samuti, et karistusseadustiku § 353/A ei saa pidada direktiivi 2002/90 Ungari õigusesse ülevõtmiseks, kuna selle paragrahvi kohaldamisala erineb kaasaaitamisest ebaseaduslikule piiriületamisele, läbisõidule ja elamisele, nagu see on määratletud selle direktiivi artiklis 1.
- 54 Neid täpsustusi arvestades leiab komisjon esiteks, et karistusseadustiku § 353/A on vastuolus direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikega 2.
- 55 Nimelt, kuna peaaegu iga organisatsiooni ja iga vabatahtliku või õigusnõustaja suhtes, kes tegeleb korraldava tegevusega karistusseadustiku § 353/A tähenduses, võib praktikas alustada kriminaalmenetlust, võib taotlejaid nõustavate organisatsioonide ja isikute tegelik juurdepääs välispiiril asuvates piiripunktides, sealhulgas transiiditsoonis, viibivatele varjupaigataotlejatele, muutuda võimatuks.
- 56 Direktiivi 2013/32 artikli 8 lõike 2 viimane lause lubab Ungaril tõepoolest kindlaks määrata, kes võib varjupaigataotlejate õigusnõustamiseks transiiditsooni siseneda. Selliseid piiranguid võib siiski kehtestada üksnes juhul, kui need on objektiivselt vajalikud piiripunkti julgeoleku, avaliku korra või halduskorralduse huvides, tingimusel et juurdepääsu ei piirata seejuures märkimisväärselt või ei muudeta päris võimatuks. Käesoleval juhul ei ole avalikust korrast ja avalikust julgeolekust tulenevate erandite kohaldamise tingimused aga täidetud ning §-s 353/A ei ole selliste tingimuste kontrollimist ette nähtud.

- 57 Teiseks leiab komisjon, et Ungari on rikkunud direktiivi 2013/32 artikli 12 lõike 1 punktist c tulenevaid kohustusi. Karistusseadustiku § 353/A võib nimelt kohaldada igäühe suhtes, kes tegeleb korraldava tegevusega, mis aitab algatada varjupaigamenetlust artikli 12 lõike 1 punkti c tähenduses, eelkõige andes teavet õigusabi või taotluse ametlikuks esitamiseks vajalike formaalsuste kohta.
- 58 Kolmandaks väidab komisjon, et § 353/A on vastuolus ka direktiivi 2013/32 artikli 22 lõikega 1. Nimelt, kui nõuandjate, sealhulgas õigusnõustajate suhtes alustatakse kriminaalmenetlust seetõttu, et nad osutavad viimati nimetatud sättes mainitud teenuseid, ei saa nad enam varjupaigataotlejatele oma teenuseid pakkuda, sealhulgas varjupaigataotluse rahuldamata jätmise korral.
- 59 Neljandaks leiab komisjon, et vaidlusalused Ungari õigusnormid on samuti vastuolus direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikega 4. Transiiditsoone tuleks nimelt samastada kinnipidamisasutustega direktiivi 2013/33 artikli 2 punkti h tähenduses. Transiiditsoonides viibivad varjupaigataotlejad kuuluvad järelikult selle direktiivi artikli 10 kohaldamisalasse. Karistusseadustiku § 353/A muudab aga artikli 10 lõikes 4 ette nähtud õiguse sisutühjaks.
- 60 Ungari väidab esiteks, et arvestades väljendit „mille eesmärk on“, saab karistusseadustiku § 353/A lõiget 1 mõista ainult nii, et see kehtestab tahtliku kuriteo. Seega saab isikut karistusseadustiku § 353/A alusel karistada vaid juhul, kui ametiasutused suudavad väljaspool igasugust põhjendatud kahtlust tõendada, et ta on toiminud teadlikuna sellest, et isikut, kelle huvides ta korraldava tegevusega tegeles, ei ähvardanud tagakiusamine või et tema kartused selle kohta ei olnud põhjendatud, ning et ta soovis, et tänu sellisele tegevusele on kõnealusel isikul võimalus algatada varjupaigamenetlus või saada elamisluba.
- 61 Alkotmánybíróság (konstitutsioonikohus) kinnitas 25. veebruari 2019. aasta kohtuotsuses sellist tõlgendust, rõhutades samas, et omakasupüüdmatu korraldav tegevus, millega täidetakse kohustust abistada puudust kannatavaid ja abivajavaid inimesi, ei saa kuuluda karistusseadustiku § 353/A kohaldamisalasse. Alkotmánybírósági (konstitutsioonikohus) selline tõlgendus on üldkohtule siduv.
- 62 Lisaks nähtub karistusseadustiku seletuskirjas § 353/A kohta esitatust selgelt, et selle eesmärk on karistada varjupaigamenetluse kuritarvitamisele ja pettusel põhinevale sisserändele kaasaaitamise eest ning sellise tegevuse korraldamise eest. Seega peavad Ungari ametiasutused kriminaalmenetluse läbiviimiseks tõendama, et süüteo toimepanija eesmärk oli aidata isikutel, kes soovisid ametlikult esitada rahvusvahelise kaitse taotlust, õigusnormidest kõrvale hoida, varjupaigasüsteemi kuritarvitada või elamislubasid reguleerivatest õigusnormidest kõrvale hoida. Seega ei saa karistusseadustiku §-s 353/A nimetatud kuritegu toime panna heausksed isikud ja organisatsioonid, kes ei püüa saavutada eesmärke, mis on seadusega keelatud, või vältida õiguse kohaldamist.
- 63 Seega isik, kes osutab abi rahvusvahelise kaitse taotluse ametlikul esitamisel, teades, et taotlejal väga tõenäoliselt ei ole õigust pagulasseisundile, ei pane toime karistusseadustiku §-s 353/A ette nähtud süütegu. Sellega seoses tuleb rõhutada, et vastupidi komisjoni väidetele ei ole asjaolu, et isikul ei ole üldjuhul õigust varjupaigale, kuna ta läbis turvalise kolmanda riigi, piisav selleks, et kohe välistada, et teda võiks pidada isikuks, kellel on õigus pagulasseisundile, kuna tema taotluse vastuvõetamatuse alus, mis põhineb kolmanda riigi läbimisel, on vastavalt varjupaigaseaduse § 51 lõikele 12 ümberlükatav.

- 64 Teiseks rõhutab Ungari, et mõistet „korraldamine“ on kasutatud ka teiste karistusseadustikus ette nähtud süütegude koosseisu tunnusena. Asjaolu, et selle seadustiku § 353/A lõikes 5 on kasutatud näitlikku loetelu, ei muuda sellele mõistele kohtupraktikas tõlgenduse andmist keerulisemaks, vaid hoopis hõlbustab seda.
- 65 Pealegi ei saa sellist korraldavat tegevust samastada pelgalt nõu või teabe andmisega, kuna mõiste „korraldamine“ viitab keerulisemale ja ulatuslikumale tegevusvormile, mille eesmärk on kokkulepitud ja sihipärase eesmärgi saavutamine koordineerimise teel. 25. veebruari 2019. aasta kohtuotsuses leidis Alkotmánybíróság (konstitutsioonikohus), et õigusteenuse osutamine ei tähenda iseenesest korraldavat tegevust karistusseadustiku § 353/A tähenduses. Pealegi on õigusnõustamise, teavitamise ja abistamisega tegelemine sõnaselgelt tagatud Ungari varjupaigalaaste õigusnormidega.
- 66 Kolmandaks väitis Ungari kohtuistungil, et kuna varjupaigataotlejale antav abi on karistatav üksnes siis, kui see võimaldab algatada varjupaigamenetlust, jääb igasugune pärast varjupaigataotluse ametlikku esitamist antav abi väljapoole selle süüteo kvalifikatsiooni. Kuigi kõik liidu õigusnormid, mida komisjon väidab olevat rikutud, puudutavad üksnes rahvusvahelise kaitse taotlejaid, saab kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik taotleja staatuse alles alates oma taotluse ametlikust esitamisest.
- 67 Neljandaks ei tugine komisjon ühelegi objektiivsele asjaolule, et tõendada hoiatava mõju esinemist, millele ta seoses karistusseadustiku §-ga 353/A viitab. Ent komisjon on kohustatud esitama Euroopa Kohtule vajalikud tõendid, mis võimaldaksid kohtul kontrollida, kas on toime pandud kohustuste rikkumine, nagu komisjon väidab, ilma et komisjon võiks tugineda lihtsalt oletustele.
- 68 Viiendaks, kuigi karistusseadustiku § 353/A vastuvõtmise eesmärk ei olnud direktiivi 2002/90 ülevõtmine Ungari õigusesse, võeti see paragrahv siiski vastu kooskõlas selle direktiivi eesmärkidega, et karistada kuritegelike tegude eest, mida direktiivi vastuvõtmise ajal veel ei tuntud, kuid mis on tihedalt seotud direktiivi artiklis 1 nimetatud tegudega.
- 69 Viimaseks väidab Ungari, et transiiditsoonides hoidmine ei kujuta endast kinnipidamismeedet, mistõttu direktiivi 2013/33 artikli 10 lõige 4 ei ole igal juhul käesoleva hagi läbivaatamisel asjakohane.

Euroopa Kohtu hinnang

- 70 Komisjon leiab sisuliselt, et Ungari on põhjendamatult piiranud direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikega 2, artikli 12 lõike 1 punktiga c ja artikli 22 lõikega 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikega 4 tagatud õigusi, kuna ta on kuriteona määratlenud korraldava tegevuse, mille eesmärk on võimaldada algatada varjupaigamenetlus isikutel, kes ei või tema riigisisese õigusega kehtestatud kriteeriumide kohaselt saada pagulasseisundit.
- 71 Sellest järeldub, et seda etteheidet tuleb mõista nii, et see on suunatud karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a ette nähtud süüteo vastu, arvestades, et sellise süüteo piirid on täpsustatud selle seadustiku § 353/A lõigetes 2, 3 ja 5.

72 Selleks et teha kindlaks, kas see etteheide on põhjendatud, tuleb analüüsida esiteks, kas kõnealune säte kujutab endast piirangut õigustele, mis tulenevad direktiivide 2013/32 ja 2013/33 sätetest, mida on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktis 70, ja kui see on nii, siis teiseks, kas selline piirang võib olla liidu õiguse seisukohast põhjendatud.

Piirangu esinemine

73 Selleks et hinnata, kas karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a kujutab endast piirangut õigustele, mis on tagatud direktiivide 2013/32 ja 2013/33 sätetega, mida on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktis 70, tuleb kindlaks teha, kas nendes liidu õigusnormides osutatud rahvusvahelise kaitse taotlejate abistamine kuulub selle paragrahvi kohaldamisalasse, ning kui kuulub, siis kas § 353/A lõike 1 punkt a piirab õigusi, mis on nende sätetega tagatud.

74 Mis puudutab esimesena § 353/A lõike 1 punkti a kohaldatavust rahvusvahelise kaitse taotlejate abistamisele, siis tuleb märkida, et selles sättes ette nähtud süütegu põhineb kolmel koosseisu tunnusel.

75 Selleks et süüteo saaks tuvastada, peab nähtuvalt selle sätte sõnastusest esiteks süüteo toimepanija osutatud abi olema suunatud sellele, et „võimaldada Ungaris algatada varjupaigamenetlus“.

76 Liikmesriigi sõnul järeldub sellest, et selle sätte kohaldamisala piirdub üksnes varjupaigamenetluse etappidega, mis eelnevad varjupaigataotluse läbivaatamisele kui sellisele menetleva ametiasutuse poolt, mistõttu saab selle sätte alusel karistada üksnes abi eest, mida antakse kolmandate riikide kodanikele või kodakondsuseta isikutele selleks, et teha ja seejärel ametlikult esitada varjupaigataotlus direktiivi 2013/32 artikli 6 tähenduses.

77 Komisjon ei ole tõendanud, et selline tõlgendus on ekslik. Nimelt lähtub ta karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a sõnastusega ilmselgelt vastuolus olevast tõlgendusest, kui ta väidab, et selle kohaldamisala tuleb mõista nii, et see laieneb kogu varjupaigamenetluse vältel osutatavale abile, üksnes põhjusel, et varjupaigataotluse läbivaatamise kui sellise ajal lasub taotlejal jätkuvalt teatud hulk kohustusi, mis võivad tingida vajaduse saada abi isikutelt või organisatsioonidelt, keda on silmas peetud käesoleva kohtuotsuse punktis 70 mainitud liidu õigusnormides.

78 Sellest järeldub, et Euroopa Kohtule esitatud asjaolusid arvestades tuleb seda sätet mõista nii, et see ei saa olla aluseks sellise isiku kriminaalkorras süüdimõistmisele, kes abistab varjupaigataotlejat pärast seda, kui tema taotlus on ametlikult esitatud vastavalt direktiivi 2013/32 artikli 6 lõigetele 2–4.

79 Samas tuleb kõigepealt märkida, et direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikes 2 ja artikli 22 lõikes 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikes 4 nimetatud tegevustega võib tegeleda ka juba enne rahvusvahelise kaitse taotluse ametlikku esitamist ning seega võivad need kuuluda karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a kohaldamisalasse.

80 Nimelt, ühelt poolt omandab vastupidi Ungari väidetele kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik rahvusvahelise kaitse taotleja staatuse nende sätete tähenduses niipea, kui ta sellise taotluse teeb (17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine), C-808/18, EU:C:2020:1029, punkt 100 ja seal viidatud kohtupraktika). Teiselt poolt tuleb direktiivi 2013/32 artikli 8 lõiget 2 ja artikli 22 lõiget 1 tõlgendada nii, et need tagavad ka, et abi saab pakkuda sellise taotluse tegemiseks. Nimelt, lisaks asjaolule, et direktiivi 2013/32 eesmärk on tagada rahvusvahelise kaitse menetluse tegelik, lihtne

ja kiire kättesaadavus, sealhulgas alates rahvusvahelise kaitse taotluse tegemise staadiumist (vt sellega seoses 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine), C-808/18, EU:C:2020:1029, punktid 104–106), nähtub direktiivi 2013/32 artikli 8 lõigetest 1 ja 2 nende koostoimes, et piiripunktides osutatava abi eesmärk on eelkõige hõlbustada rahvusvahelise kaitse taotluse tegemist kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute poolt, kes seal viibivad. Lisaks on selle direktiivi artikli 22 lõikes 1 sõnaselgelt tunnustatud õigust konsulteerida nõustajaga menetluse kõikides etappides.

- 81 Seevastu ei kehti see direktiivi 2013/32 artikli 12 lõike 1 punktis c nimetatud tegevuste kohta. Nimelt nähtub juba selle sätte sõnastusest, et seda kohaldatakse üksnes direktiivi III peatükis ette nähtud menetlustele, st alates varjupaigataotluse läbivaatamise etapist kui sellisest. Nagu nähtub eelkõige direktiivi artikli 31 lõikest 3, algab see etapp alles pärast seda, kui rahvusvahelise kaitse taotlus on ametlikult esitatud, ja seega, kui menetluse algatamise etapp direktiivi artikli 6 tähenduses on lõpetatud.
- 82 Sellest järeldub, et vastupidi komisjoni väidetele ei kuulu rahvusvahelise kaitse taotlejate abistamine, mis on karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktiga a kriminaliseeritud, direktiivi 2013/32 artikli 12 lõike 1 punkti c kohaldamisalasse. Nende kriminaliseerimine ei piira järelikult rahvusvahelise kaitse taotlejatele selle sätte tagatud õigusi.
- 83 Teiseks on § 353/A lõike 1 punktis a ette nähtud süüteo tuvastamiseks samuti vajalik, et abi oleks antud „korraldava tegevuse“ raames.
- 84 Kuigi karistusseadustiku §-s 353/A ei ole mõistet „korraldav tegevus“ määratletud, kuivõrd selle paragrahvi lõikes 5 on esitatud üksnes näitlik loetelu sellistest tegevustest, nähtub nimetatud paragrahvi lõigete 2 ja 3 sõnastusest endast, et varjupaigataotluse tegemiseks või ametlikuks esitamiseks antavat abi võib pidada „korraldavaks tegevuseks“ karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a tähenduses isegi juhul, kui seda antakse ainult ühele inimesele, juhuti ja sõltumata igasugusest kasu taotlemisest.
- 85 Ungari väidab siiski, et selleks, et tema territooriumil varjupaika saada soovivale isikule abi osutamist saaks pidada „korraldavaks tegevuseks“ viimati nimetatud sätte tähenduses, peab see toimuma teatud koordineerimise raames, millel on kokkulepitud ja sihipärane eesmärk.
- 86 See asjaolu ei välista mingil juhul, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktiga a on kriminaliseeritud teatud tegevused, mis kuuluvad direktiivi 2013/32 artikli 8 lõike 2 ja artikli 22 lõike 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõike 4 kohaldamisalasse.
- 87 Ühelt poolt tagavad direktiivi 2013/32 artikli 8 lõige 2 ja direktiivi 2013/33 artikli 10 lõige 4 nimelt teatud organisatsioonidele õiguse pääseda rahvusvahelise kaitse taotlejate juurde, kes saavad liikmesriigi välispiiril asuvasse piiripunktidesse või kes on selle territooriumil kinni peetud. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 39 sisuliselt märkis, toimub nende organisatsioonide tegevus oma olemuselt teatud määral koordineeritult, et saavutada kokkulepitud ja sihipärane eesmärk. Seetõttu tuleb nende organisatsioonide liikmete poolt varjupaigataotlejatele osutatavat abi pidada „korraldavaks tegevuseks“ § 353/A lõike 1 punkti a tähenduses.

- 88 Teiselt poolt, kuigi rahvusvahelise kaitse taotlejatele abi pakkuvaid organisatsioone ei ole direktiivi 2013/32 artikli 22 lõikes 1 sõnaselgelt nimetatud, ei saa siiski välistada, et konsultatsioonid, sealhulgas õigusalsed konsultatsioonid, millele rahvusvahelise kaitse taotlejal on selle sätte kohaselt omal kulul õigus, toimuvad „korraldusliku tegevuse“ raames tähenduses, mille Ungari sellele annab.
- 89 Nimelt, kuigi selline konsulteerimine toimub konkreetse isiku huvides, on täiesti mõeldav, et see leiab aset üldisemalt rahvusvahelise kaitse taotlejate abistamiseks mõeldud koordineeritud ja kokkulepitud tegevuse raames.
- 90 Samuti ei nähtu Alkotmánybíróság (konstitutsioonikohus) 25. veebruari 2019. aasta kohtuotsusest, millele Ungari enda kaitseks tugineb, et õigusalsed konsultatsioonid, sealhulgas advokaadiga, jäävad igal juhul karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a kohaldamisalast välja. Nimelt, kuigi vastab tõele, et selles kohtuotsuses rõhutas nimetatud kohus, et õigusabi kui selline ei kujuta endast korraldavast tegevust, mille eest võib selle sätte alusel karistada, ei välistanud ta siiski võimalust, et kui nimetatud sättes ette nähtud tingimused on täidetud, võib niisugune abi kuuluda selle sätte kohaldamisalasse. Lisaks täpsustas nimetatud kohus, et Ungari õigusnormide kohaselt ei või advokaadi tegevuse eesmärk olla seadusest kõrvalehoidmine.
- 91 Kolmandaks eeldab § 353/A lõike 1 punktis a ette nähtud süütegu tahtlust. Nimelt, nagu Ungari märkis, peavad Ungari ametiasutused süüteo tuvastamiseks tõendama väljaspool igasugust põhjendatud kahtlust, et selle toimepanija oli teadlik sellest, et isikul, kellele ta abi andis, ei ole võimalik Ungari õiguse kohaselt varjupaika saada.
- 92 Samas ei välista direktiivi 2013/32 artikli 8 lõige 2 ega artikli 22 lõige 1 ega ka direktiivi 2013/33 artikli 10 lõige 4 oma vastavast kohaldamisalast rahvusvahelise kaitse taotlejale antavat abi, isegi kui sellist abi andev isik oli teadlik, et taotlus on igal juhul määratud ebaõnnestumisele.
- 93 Eespool toodud kaalutlustest tuleneb, et rahvusvahelise kaitse taotlejate abistamise tegevustest, mida on nimetatud direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikes 2 ja artikli 22 lõikes 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikes 4, vähemalt teatud osa kuulub karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a kohaldamisalasse.
- 94 Teisena tuleb analüüsida, kas § 353/A lõike 1 punkt a piirab õigusi, mis on tagatud käesoleva kohtuotsuse punktis 93 nimetatud liidu õigusnormidega.
- 95 Mis puudutab esiteks direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikest 2 ja direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikest 4 tulenevaid õigusi, siis kuigi vastab tõele, et § 353/A lõike 1 punkt a ning lõiked 2 ja 3 formaalselt ei keela rahvusvahelise kaitse taotlejatele abi andvatel isikutel või organisatsioonidel pääseda kolmandate riikide kodanike või kodakondsuseta isikute juurde, kes soovivad Ungaris varjupaika saada ja kes saavad selle liikmesriigi välispiiridele või kes on selle riigi territooriumil kinni peetud, ega nendega suhelda, siis kuna see säte näeb ette sellega seoses teatud liiki abi andmise eest kriminaalkorras karistamise, piirab see siiski õigust pääseda taotlejate juurde ja nendega suhelda ehk õigusi, mida on artikli 8 lõikes 2 ja artikli 10 lõikes 4 sõnaselgelt tunnustatud.
- 96 Mis puudutab teiseks direktiivi 2013/32 artikli 22 lõiget 1, siis kuigi varjupaigataotlejal endal ei lasu kriminaalkaristuse ohtu, piirab karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a koostoimes sama seadustiku § 353/A lõigetega 2 ja 3 ka selle õiguse tõhusust, mis on taotlejale tagatud artikli 22 lõikega 1 ja mille kohaselt ta võib omal kulul konsulteerida õigusnõustaja või muu nõustajaga,

kuna see karistusõiguse norm võib pärssida selliste teenuseosutajate tahet taotlejale abi osutada. Lisaks piirab selline kriminaliseerimine ka varjupaigataotlejate pöördumistele vastamise õigust, mis teenuseosutajatel on kaudselt artikli 22 lõike 1 alusel.

- 97 Lisaks tuleb rõhutada, nagu Ungari kohtuistungil mõonis, et rahvusvahelise kaitse taotlejate abistamisega seotud teatud tegevuste kriminaliseerimisega karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a kaasneb arest, mis kujutab endast vabadusekaotuslikku meedet. Lisaks on selle seadustiku § 353/A lõikes 2 ette nähtud, et kui see süütegu pannakse toime korduvalt, karistatakse selle toimepanijat üheaastase vangistusega. Sama kehtib juhul, kui süütegu pannakse toime nimetatud seadustiku § 353/A lõikes 3 kirjeldatud asjaoludel.
- 98 Selliste kriminaalkaristuste kehtestamisel on vaieldamatult väga suur hoiatav mõju, mis võib kaasa tuua selle, et isikud, kes tahavad abistada kolmandate riikide kodanikke või kodakondsuseta isikuid, kes soovivad saada Ungaris pagulasseisundi, hoiduvad osalemast abistamistegevuses, mis kuulub käesoleva kohtuotsuse punktis 93 mainitud liidu õigusnormide kohaldamisalasse.
- 99 Neid asjaolusid arvestades tuleb karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a koostoimes selle seadustiku § 353/A lõigetega 2 ja 3 pidada piiranguks õigustele, mida on tunnustatud nendes sätetes, mis pealegi aitavad täpsustada Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikliga 18 tagatud õigust.
- 100 Tuleb lisada, et ükski Ungari esitatud argumentidest ei sea seda järeldust kahtluse alla.
- 101 Seega esiteks, isegi kui oletada, nagu väidab see liikmesriik, et käesoleva kohtuotsuse punktis 93 mainitud direktiivide 2013/32 ja 2013/33 sätetega tagatud õigused on sõnaselgelt sätestatud muudes Ungari õigusnormides, tuleb karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a siiski pidada nende riigisiseste sätetega võrreldes erinormiks, mis piirab nende ulatust, mitte vastupidi.
- 102 Teiseks, mis puudutab Alkotmánybírósági (konstitutsioonikohus) 25. veebruari 2019. aasta kohtuotsuses sõnastatud tõlgendamisklauslit, siis tuleb tõdeda, et selle kohaselt ei tohiks § 353/A lõike 1 punkti a alusel karistada omakasupüüdmatute tegude eest, mis vastavad nõudele abistada puudust kannatavaid ja abivajavaid isikuid ega lähtu selle sätte kohaselt keelatud kavatsustest.
- 103 Ühest küljest tuleb aga märkida, et see tõlgendamisklausel on piiratud üksnes omakasupüüdmatu tegevusega ega puuduta seega isikut, kes osutab varjupaigataotlejatele abi tasu eest, samas kui direktiivi 2013/32 artikli 22 lõige 1 tagab taotlejale õiguse konsulteerida õigusnõustaja või muu nõustajaga üksnes omal kulul.
- 104 Teisest küljest tuleneb sellest tõlgendamisklauslist, et varjupaigataotlejatele vabatahtlikult antav abi jääb karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a kohaldamisalast välja üksnes juhul, kui puudub tahtlus. Seega näib olevat välistatud, et sama tõlgendamisklausli alusel isik, kes korraldava tegevuse raames osutab abi varjupaigataotluse tegemisel või ametlikul esitamisel, samas kui on võimalik väljaspool igasugust põhjendatud kahtlust tõendada, et ta oli teadlik, et seda taotlust ei saa Ungari õiguse alusel rahuldada, vabastatakse igasugusest kriminaalvastutusest.
- 105 Kolmandaks, vastupidi sellele, mida väidab Ungari oma kirjalikes seisukohtades, ei olnud komisjon kohustatud selleks, et tuvastada käesoleva kohtuotsuse punktis 93 mainitud liidu õigusnormidega tagatud õiguste piiramine, esitama tõendeid selle kohta, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a hoiatav mõju on väljendunud konkreetselt varjupaigataotlejatele juurdepääsu vähenemises või taotlejatele tegelikult antud konsultatsioonide vähenemises.

- 106 Nimelt, kuigi komisjon on kohustatud tõendama väidetavaid liikmesriigi kohustuste rikkumisi, ilma et ta võiks seejuures tugineda lihtsalt oletustele, saab liikmesriigi kohustuste rikkumise esinemist juhul, kui rikkumine tuleneb sellise seadusandliku või regulatiivse meetme vastuvõtmisest, mille olemasolu ja kohaldamist ei ole eitatud, siiski tõendada selle meetme sätete õigusliku analüüsiga (vt selle kohta 18. juuni 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ungari (ühenduste läbipaistvus), C-78/18, EU:C:2020:476, punktid 36 ja 37 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 107 Käesoleval juhul tuleneb rikkumine, mida komisjon Ungarile süüks paneb, karistusseadustiku § 353/A – mille olemasolu ega kohaldamist see liikmesriik ei eita ja mille sätteid on hagiavalduses õiguslikult analüüsitud – vastuvõtmisest. Sellega seoses tuleb konkreetsemalt rõhutada, et Ungari möönis kohtuistungil, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a alusel on alustatud kriminaalmenetlusi.
- 108 Lõpuks tuleb igal juhul märkida, et isegi kui oletada, nagu Ungari kinnitab, et see säte ei ole veel olnud kriminaalkorras süüdimõistmise aluseks, ei ole see asjaolu määrava tähtsusega selle hindamisel, kas sellel on hoiatav mõju, mis piirab käesoleva kohtuotsuse punktis 93 mainitud liidu õigusnormidega tagatud õigusi. Lisaks asjaolule, et ei saa välistada, et see võib tulevikus nii olla, on kuritegude hoiatavale mõjule nimelt omane, et pärsitakse igapäevast tahet ebaseaduslikuks peetava tegevusega tegeleda ja sellega kaasnevate karistustega riskida.

Põhjenduse esinemine

- 109 Kuna karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a tõlgendatuna vajaduse korral koostoimes selle seadustiku § 353/A lõigetega 2 ja 3 kujutab endast direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikega 2 ja artikli 22 lõikega 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikega 4 tagatud õiguste piirangut, peab Euroopa Kohus analüüsima, kas selline piirang on liidu õiguse seisukohast põhjendatud.
- 110 Selle kohta nähtub Ungari seisukohtadest, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a võeti vastu selleks, et karistada nii varjupaigamenetluse kuritarvitamisele kui ka pettusel põhinevale ebaseaduslikule sisserändele kaasaaitamise eest. Seega tuleb kindlaks teha, kas nende eesmärkide väidetav taotlemine võib õigustada eelmises punktis nimetatud õiguste piiramist.

– Võitlus varjupaigamenetluse kuritarvitamisele kaasaaitamise vastu

- 111 Vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale ei või õigussubjektid liidu õigusnorme ära kasutada pettuse või kuritarvitamise eesmärgil. Sellest järeldub, et liikmesriik peab keelduma liidu õigusnorme kohaldamast, kui nendele ei tugineda mitte nende sätete eesmärkide saavutamiseks, vaid eesmärgiga saada liidu õigusest eelis, kuigi selle saamise tingimused on täidetud ainult formaalselt (26. veebruari 2019. aasta kohtuotsus T Danmark ja Y Danmark, C-116/16 ja C-117/16, EU:C:2019:135, punktid 70–72 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 112 Seega ei saa direktiivi 2013/32 artikli 8 lõiget 2 ja direktiivi 2013/33 artikli 10 lõiget 4 tõlgendada nii, et need takistavad liikmesriikidel karistada nendes nimetatud isikuid või organisatsioone, kui viimased tegutsevad viisil, mis kujutab endast rahvusvahelise kaitse taotlejatele juurdepääsu õiguse kasutamist eesmärkidel, mis ei ole kooskõlas eesmärkidega, milleks neile on selline õigus antud.

- 113 Samamoodi ei saa direktiivi 2013/32 artikli 22 lõiget 1 tõlgendada nii, et see keelab liikmesriikidel karistada pettuse või kuritarvituse eest, mille on toime pannud õigusnõustajad või muud nõustajad taotlejatele antud konsultatsioonide raames.
- 114 Seega tuleb kindlaks teha, kas karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a koostoimes selle seadustiku § 353/A lõigetega 2 ja 3 kujutab endast sobivat meetet pettuste või kuritarvituste vastu võitlemiseks käesoleva kohtuotsuse punktis 111 viidatud kohtupraktika tähenduses.
- 115 Sellega seoses tuleb märkida, et komisjon ei ole eitanud, et see Ungari karistusõiguse norm võimaldab karistada tegude eest, mis võivad õiguspäraselt kuuluda liikmesriikide võitlusesse pettuste või kuritarvituste vastu.
- 116 Samas ei piirdu see Ungari karistusõiguse säte üksnes selliste tegude eest karistamisega. Karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a alusel karistatava abi ebaseaduslikkus tuvastatakse nimelt niipea, kui on võimalik väljaspool igasugust põhjendatud kahtlust tõendada, et asjaomane isik oli teadlik, et isik, keda ta abistas, ei saa Ungari õiguse alusel pagulasseisundit saada. Seega, vastupidi Ungari väidetele võib niipea, kui selline tõend on võimalik esitada, kriminaalkorras karistada mis tahes abi eest, mida on korraldava tegevuse raames osutatud varjupaigataotluse tegemise või ametliku esitamise hõlbustamiseks, isegi kui abi antakse selleks ette nähtud menetlusnorme rangelt järgides ja soovimata menetlevat ametiasutust sisuliselt eksitada.
- 117 Nii toimides karistab Ungari tegude eest, mida ei saa pidada pettuseks või kuritarvituseks käesoleva kohtuotsuse punktis 111 viidatud kohtupraktika tähenduses.
- 118 Esimesena tuleb rõhutada, et Ungari ei ole eitanud, et isiku suhtes, kes aitab teha või ametlikult esitada varjupaigataotluse Ungaris, kuigi ta teab, et seda taotlust ei saa Ungari õigusnormide alusel rahuldada, kuid leiab, et need normid on vastuolus rahvusvahelise õiguse või liidu õigusega, võidakse alustada kriminaalmenetlust karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a alusel.
- 119 Direktiivi 2013/32 eesmärgiga, milleks on – nagu on rõhutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 80 – tagada tegelik, lihtne ja kiire juurdepääs rahvusvahelise kaitse menetlusele, oleks aga vastuolus see, kui taotlejad jäetaks ilma abist, mis võimaldaks neil selle menetluse hilisemas etapis vaidlustada nende olukorra suhtes kohaldatavate riigisiseste õigusnormide õiguspärasuse eelkõige liidu õiguse seisukohast.
- 120 Sellega seoses tuleb erilist tähelepanu pöörata nende advokaatide olukorrale, kellega taotlejad konsulteerivad ja kelle tegevus võib kuuluda karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a kohaldamisalasse, nagu on rõhutatud käesoleva kohtuotsuse punktides 88–90.
- 121 Euroopa Kohtu praktikast nähtub nimelt, et advokaadil peab ka tegelikult olema võimalik tagada kliendi nõustamise, kaitsmise ja esindamise ülesannete nõuetekohane täitmine, kuna vastasel juhul jäetaks klient ilma õigustest, mis on talle antud harta artikliga 47 (vt selle kohta 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus komisjon vs. Poola (kohtunike distsiplinaarkord), C-791/19, EU:C:2021:596, punkt 206 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 122 Karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a takistab aga advokaatidel tagada nendega konsulteerivate taotlejate huvide tõhusat kaitset, pärssides nende tahet soovitada viimastel Ungaris varjupaigataotlus teha või ametlikult esitada, et nad saaksid hiljem vaidlustada asjakohased riigisisised sätted, mis on nende arvates liidu õigusega vastuolus.

- 123 Tõsi, Ungari väidab, et isik, kelle suhtes on § 353/A lõike 1 punkti a alusel kriminaalmenetlust alustatud, võib talle esitatud süüdistuse üle otsustavas kohtus vajaduse korral viidata riigisiseste õigusnormide vastuolule liidu õigusega, et see kohus vabastaks ta talle esitatud süüdistustest.
- 124 Ent see oleks vastuolus harta artikliga 47, kui selleks, et isik saaks pöörduda pädevasse kohtusse, et tagada talle liidu õigusega antud õiguste järgimine, oleks ta sunnitud rikkuma õigusnormi või õiguslikku kohustust ja laskma endale määrata sanktsiooni selle rikkumise eest (vt selle kohta 6. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus *État luxembourgeois* (õiguskaitse teabetaotluste puhul maksuõiguses), C-245/19 ja C-246/19, EU:C:2020:795, punkt 66 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 125 Teisena, nagu Ungari kohtuistungil kinnitas, nähtub juba karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a sõnastusest, et selles sättes on ette nähtud karistus igapähele, kes korraldava tegevuse raames täiesti teadlikult aitab isikul Ungaris varjupaigataotluse teha või ametlikult esitada, kuigi seda isikut ei ole taga kiusatud ja teda ei ähvarda tagakiusamise oht vähemalt ühes riigis, mille ta enne Ungarisse saabumist läbis.
- 126 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 42, on aga direktiiviga 2013/32 vastuolus see, kui varjupaigataotlus jäetakse sel põhjusel vastuvõetamatu tõttu läbi vaatamata. Seega, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 35 sisuliselt märkis, on ilmne, et kuivõrd karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktiga a on kriminaliseeritud niisuguse abi osutamine, nagu on kirjeldatud eelmises punktis, näeb see säte ette karistuse tegevuse eest, mida sellisena ei saa mingil juhul samastada pettuse või kuritarvitusega, ning rikub seega õigusi, mis on tagatud käesoleva kohtuotsuse punktis 93 nimetatud liidu õigusnormidega.
- 127 Kolmandana tuleb märkida, et esiteks, isegi kui § 353/A lõike 1 punktis a ette nähtud süüteo toimepanemine nõuab, nagu on rõhutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 91, et oleks võimalik väljaspool igasugust põhjendatud kahtlust tõendada, et selle toimepanija oli teadlik, et varjupaigataotlus on määratud ebaõnnestumisele, ei võimalda selline nõue Euroopa Kohtu käsutuses olevaid andmeid arvestades siiski välistada, et selle sätte alusel võib kriminaalkorras süüdi mõista niipea, kui on võimalik konkreetselt tõendada, et süüdistatavale ei saanud olla teadmata, et kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, keda ta abistas, ei vasta varjupaiga saamiseks Ungari õiguses ette nähtud tingimustele.
- 128 Teiseks, kuna karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktiga a ei ole välistatud, et isikut karistatakse kriminaalkorras ainuüksi põhjusel, et on võimalik väljaspool igasugust põhjendatud kahtlust tõendada, et talle ei saanud olla teadmata, et taotleja, keda ta aitas, ei vasta Ungari õiguse kohaselt varjupaiga saamise tingimustele, toob kõnealune säte kaasa selle, et mis tahes isik, kes soovib sellist abi anda, ei saa piirduda taotlejale taotluse tegemisel või ametlikul esitamisel puhtformaalse abi andmisega, vaid peab hoopis kohe analüüsima, kas taotlus võib Ungari õiguse alusel rahuldamisele kuuluda.
- 129 Ühelt poolt, nagu komisjon sisuliselt märgib, ei saa varjupaigataotlejatele abi andvatelt isikutelt – olenemata sellest, millisel alusel nad tegutsevad – oodata, et nad viiksid läbi sellise kontrolli enne, kui nad saavad aidata kolmanda riigi kodanikul või kodakondsuseta isikul teha või ametlikult esitada varjupaigataotluse.
- 130 Peale selle võib varjupaigataotlejatel olla raskusi juba alates oma taotluse tegemisest või ametlikust esitamisest tugineda asjakohastele asjaoludele, mis võimaldavad põhjendada nende õigust saada pagulasseisund.

- 131 Teiselt poolt muudab oht, et asjaomast isikut võidakse kriminaalkorras karistada ainuüksi põhjusel, et talle ei saanud olla teadmata, et varjupaigataotlus on määratud ebaõnnestumisele, ebakindlaks mis tahes sellise abi õiguspärasuse, mille eesmärk on võimaldada varjupaigamenetluse nende kahe olulise etapi läbiviimist, milleks on varjupaigataotluse tegemine ja ametlik esitamine. See on nii seda enam, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a on selle süüteo eest ette nähtud eriti range karistus, kuivõrd tegemist on vabadusekaotusliku karistusega.
- 132 Sellest järeldub, et see säte võib tugevalt heidutada igauht, kes soovib anda mis tahes abi varjupaigataotluse tegemiseks või ametlikuks esitamiseks, olenemata sellest, millisel alusel see isik tegutseb, isegi kui selle abi eesmärk on üksnes võimaldada kolmanda riigi kodanikul või kodakondsuseta isikul kasutada oma põhiõigust varjupaiga taotlemiseks liikmesriigis, nagu see õigus on tagatud harta artiklis 18 ja täpsustatud direktiivi 2013/32 artiklis 6.
- 133 Käesoleva kohtuotsuse punktides 116–132 ilmneb, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a koostoimes selle paragrahvi lõigetega 2 ja 3 läheb kaugemale sellest, mida võib pidada vajalikuks, et saavutada pettuse või kuritarvitamise vastu võitlemise eesmärk.

– *Võitlus pettusel põhineva ebaseadusliku sisserändega*

- 134 Mis puudutab eesmärki võidelda pettusel põhineva ebaseadusliku sisserändega, siis ilma et oleks vaja analüüsida, kas selline eesmärk võimaldab õigustada käesoleva kohtuotsuse punktis 93 nimetatud liidu õigusnormidega tagatud kõigi õiguste piiranguid, piisab, kui rõhutada, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a ei ole igal juhul sellise eesmärgi saavutamiseks sobiv meede.
- 135 Nimelt, esimesena tuleb märkida, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a eesmärk ei ole karistada isikut, kes annab materiaalselt või rahalist abi, et hõlbustada ebaseaduslikku sisenemist Ungari territooriumile või seal ebaseaduslikult viibimist, ning selline abistamine on pealegi karistatav selle seadustiku teiste sätete alusel, nagu Ungari oma kirjalikes seisukohtades tunnistab.
- 136 Teisena väärrib meeldetuletamist, et esiteks on igal kolmanda riigi kodanikul või kodakondsuseta isikul õigus teha rahvusvahelise kaitse taotlus liikmesriigi territooriumil, sealhulgas selle piiril või transiiditsoonides, isegi kui ta viibib sellel territooriumil ebaseaduslikult (vt selle kohta 25. juuni 2020. aasta kohtuotsus Ministerio Fiscal (asutus, mis tõenäoliselt võib saada rahvusvahelise kaitse taotluse), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punkt 73, ja 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine), C-808/18, EU:C:2020:1029, punkt 96 ja seal viidatud kohtupraktika). Seda õigust tuleb tunnustada olenemata sellest, millised on sellise taotluse eduvõimalused.
- 137 Teiseks, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 80, omandab kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik alates taotluse tegemisest rahvusvahelise kaitse taotleja staatuse direktiivi 2013/32 tähenduses. Taotlejat ei saa üldjuhul pidada liikmesriigis, kus ta oma taotluse tegi, ebaseaduslikult viibivaks seni, kuni taotluse kohta ei ole esimese astme menetluses otsust tehtud (vt selle kohta 19. juuni 2018. aasta kohtuotsus Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, punkt 40, ja 14. mai 2020. aasta kohtuotsus Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punkt 209 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 138 Seega ei saa liikmesriigi territooriumil varjupaigataotluse tegemiseks või ametlikuks esitamiseks abi osutamist käsitada tegevusena, mis soodustab kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku ebaseaduslikku sisenemist selle liikmesriigi territooriumile või seal ebaseaduslikult viibimist, isegi siis, kui abi andev isik on kindel, et taotlust ei rahuldata.
- 139 See oleks nii isegi siis, kui varjupaigataotlejal ei peaks olema õigust jääda asjaomase liikmesriigi territooriumile tema taotluse esimeses astmes läbivaatamise ajaks, nagu on erandkorras ette nähtud direktiivi 2013/32 artikli 9 lõikes 2. Sellegipoolest, kuna karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a kriminaliseeritud abi piirdub asjaomasel isikul sellise taotluse tegemise või ametliku esitamise võimaldamisega, mitte ei aita isikul sel juhul liikmesriigi territooriumile jääda, ei saa seda samastada kaasaaitamisega ebaseaduslikule riigis viibimisele.
- 140 Lisaks, vastupidi sellele, mida annab Ungari mõista oma kirjalikes seisukohtades, erineb § 353/A lõike 1 punktiga a kriminaliseeritud tegevus selgelt tegudest, mille eest liikmesriigid peavad direktiivi 2002/90 artikli 1 lõike 1 alusel sobiva karistuse ette nägema. Need teod seisnevad esiteks selles, et kolmanda riigi kodanikul tahtlikult aidatakse siseneda liikmesriigi territooriumile või see läbida neid asjaomase riigi seadusi rikkudes, mis käsitlevad välismaalaste piiriületamist või läbisõitu, ning teiseks selles, et majandusliku kasu nimel tahtlikult aidatakse sellisel isikul elada liikmesriigi territooriumil neid asjaomase liikmesriigi seadusi rikkudes, mis käsitlevad välismaalaste riigis elamist.
- 141 Ei saa aga asuda seisukohale, et kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik rikub õigusnorme, mis käsitlevad liikmesriikide territooriumile sisenemist ja seal elamist, üksnes sel põhjusel, et ta taotleb asjaomase liikmesriigi territooriumil rahvusvahelist kaitset. Järelikult ei saa isikut, kes aitab kolmanda riigi kodanikul või kodakondsuseta isikul üksnes teha või ametlikult esitada varjupaigataotluse pädevatele riigisisestele ametiasutustele, isegi kui ta teab, et see taotlus on määratud ebaõnnestumisele, võrrelda isikuga, kes aitab kaasa ebaseaduslikule piiriületamisele, läbisõidule või elamisele, mida on silmas peetud direktiivi 2002/90 artikli 1 lõikes 1.
- 142 Sellist tõlgendust kinnitab raamotsuse 2002/946 artikkel 6. Kuigi raamotsus kohustab liikmesriike kehtestama tõhusad karistused direktiivi 2002/90 artiklis 1 ette nähtud rikkumiste eest, on raamotsuse artiklis 6 sõnaselgelt sätestatud, et selle kohaldamine ei piira kaitset, mis antakse varjupaigataotlejatele vastavalt rahvusvahelisele õigusele.
- 143 Piirang, mille karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a koostoimes selle paragrahvi lõigetega 2 ja 3 tekitab käesoleva kohtuotsuse punktis 93 nimetatud liidu õigusnormidega tagatud õigustele, ei ole järelikult põhjendatud.
- 144 Kõiki eespool toodud kaalutlusi silmas pidades tuleb tõdeda, et Ungari on rikkunud direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikest 2 ja artikli 22 lõikest 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikest 4 tulenevaid kohustusi, kuna ta nägi oma riigisiseses õiguses ette kriminaalkaristuse iga sellise isiku tegevuse eest, kes korraldava tegevuse raames osutab abi varjupaigataotluse tegemiseks või ametlikuks esitamiseks Ungari territooriumil, kui on võimalik väljaspool igasugust põhjendatud kahtlust tõendada, et see isik oli teadlik, et taotlust ei ole võimalik selle õiguse alusel rahuldada.
- 145 Komisjoni etteheide tuleb seevastu tagasi lükata osas, milles see puudutab direktiivi 2013/32 artikli 12 lõike 1 punktist c tulenevate kohustuste rikkumist Ungari poolt seoses karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a vastuvõtmisega.

Politseiseaduse § 46/F

Poolte argumendid

- 146 Komisjon leiab, et Ungari on rikkunud direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikest 2, artikli 12 lõike 1 punktist c ja artikli 22 lõikest 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikest 4 tulenevaid kohustusi ka seetõttu, et ta nägi ette, et politseiseaduse §-ga 46/F liikumisvabadusele kehtestatud piirangud on kohaldatavad isikutele, keda kahtlustatakse karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a nimetatud süüteo toimepanemises või kes on selles süüdi mõistetud.
- 147 Sellega seoses märgib komisjon lisaks karistusseadustiku § 353/A kohta esitatud argumentidele, et isegi kui direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikes 2 nimetatud organisatsioonid ja isikud otsustaksid jätkata oma tegevust, hoolimata sellel karistusõiguse sättel põhinevast ohust, et nende suhtes võidakse alustada kriminaalmenetlust, oleks neid lihtne takistada politseiseaduse § 46/F alusel, mis keelab Ungari välispiiridele läheneda kõigil isikutel, keda kas või ainult kahtlustatakse § 353/A rikkumises. Direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikega 2 tagatud õiguse sellist piirangut ei saa aga põhjendada selle sätte teise lausega, kuna §-s 46/F ette nähtud politseimeetmed tulenevad automaatselt kriminaalmenetluse alustamisest.
- 148 Lisaks leiab komisjon, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a nimetatud süüteo toimepanemises kahtlustatavate või selle sätte alusel süüdi mõistetud isikute suhtes politseiseaduse § 46/F kohaldamine muudab direktiivi 2013/32 artikli 12 lõike 2 punktiga c ja artikli 22 lõikega 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikega 4 tagatud õigused sisutühjaks.
- 149 Ungari vastab, täiendades argumente, millele ta tugines oma kaitses seoses karistusseadustiku §-ga 353/A, et on loogiline, et isik, keda kahtlustatakse süüteo toimepanemises, ei või siseneda nii olulisse rajatisesse nagu transiiditsoon.
- 150 Lisaks, kuna süüdistuse esitamiseks on vajalik „põhjendatud kahtlus“ 26. juuni 2017. aasta XC seaduse, millega kehtestatakse kriminaalmenetluse seadustik (A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény) (*Magyar Közlöny* 2017/99) (põhikohtuasjas kohaldatavas redaktsioonis), tähenduses, on politseiseaduse §-s 46/F nimetatud süütegude toimepanemises süüdistatavate isikute välistamine piirialast kooskõlas avaliku korra või julgeoleku säilitamisel põhineva erandiga, mis on ette nähtud direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikes 2. Konkreetsemalt ähvardavad isikud, keda kahtlustatakse korraldava tegevuse raames varjupaigataotlejatele Ungari ametiasutuste eksitamiseks vajaliku teabe andmises, julgeoleku ja avaliku korra säilitamist või piiripunktide halduskorraldust, mistõttu on § 46/F vajalik ja põhjendatud meede korra tagamiseks riigi piiridel.

Euroopa Kohtu hinnang

- 151 Komisjon heidab Ungarile sisuliselt ette, et viimane rikkus direktiivi 2013/32 artikli 8 lõiget 2, artikli 12 lõike 1 punkti c ja artiklit 22 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõiget 4, kuna ta nägi ette, et politseiseaduse § 46/F kohaldatakse karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkti a alusel süüdistatavate või karistatud isikute suhtes.
- 152 § 46/F kohaselt peavad Ungari politseiteenistused takistama igaühel, kelle suhtes on alustatud kriminaalmenetlus muu hulgas karistusseadustiku § 353/A alusel, viibida Ungari välispiirist vähem kui kaheksa kilomeetri kaugusel.

- 153 Kõigepealt tuleb täpsustada, et vastupidi sellele, mida väidab komisjon, nähtub politseiseaduse § 46/F sõnastusest endast, et see ei ole kohaldatav isikutele, kes on § 353/A alusel süüdi mõistetud. Kuigi Ungari ei vaidle vastu sellele, et niisugune süüdimõistmine võib kaasa tuua keelu siseneda tema territooriumi teatud ossa, tuleb siiski märkida, et see tagajärg on ette nähtud mitte politseiseaduse §-s 46/F, vaid ühes teises karistusseadustiku sättes, mis ei ole käesoleva hagi ese.
- 154 Pärast seda sissejuhatavat täpsustust tuleb esimesena tõdeda, et politseiseaduse § 46/F kujutab endast käesoleva kohtuotsuse punktis 151 mainitud liidu õigusnormidega tagatud õiguste piirangut.
- 155 Seega on esiteks ilmne, et takistades karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a nimetatud süüteo toimepanemises kahtlustatavatel isikutel juurde pääseda varjupaigataotlejatele, kes saabuvad Ungari välispiirile, piirab § 46/F varjupaigataotlejatele juurdepääsu õigust, mis on tagatud direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikega 2.
- 156 Teiseks tuleb politseiseaduse § 46/F pidada piiravaks ka kinnipidamisasutusse paigutatud varjupaigataotlejatele juurdepääsu õigust, mis on ette nähtud direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikes 4.
- 157 Nimelt piisab, kui rõhutada, et Ungarile saadetud põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppedes ei olnud Röske ega Tompa transiiditsooni veel suletud. Ühelt poolt pidi suur hulk rahvusvahelise kaitse taotlejaid jääma nendesse Serbia-Ungari piiri vahetus läheduses asuvatesse transiiditsoonidesse kogu nende taotluse läbivaatamise ajaks ja teiselt poolt tuli neid alasid käsitleda kinnipidamisasutustena direktiivi 2013/33 tähenduses (vt selle kohta 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Ungari (rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtmine), C-808/18, EU:C:2020:1029, punktid 156–166 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 158 Seega, kuna § 46/F takistas isikutel, keda kahtlustati karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a nimetatud süüteo toimepanemises, minna Ungari välispiiri vahetusse lähedusse, sealhulgas Röske ja Tompa transiiditsooni, siis piiras see säte igal juhul direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikes 4 nimetatud isikute ja organisatsioonide juurdepääsu sellele osale rahvusvahelise kaitse taotlejatest, kes olid Ungarile saadetud põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppedes selle liikmesriigi territooriumil kinnipidamisasutuses.
- 159 Kolmandaks tuleb märkida, et rahvusvahelise kaitse taotleja õigust konsulteerida direktiivi 2013/32 artikli 22 lõikes 1 nimetatud isikutega tuleb mõista nii, et see hõlmab õigust nende isikute juurde pääseda, nagu kinnitab direktiivi artikli 23 lõige 2.
- 160 Sellest järeldub, et politseiseaduse § 46/F kujutab endast ka varjupaigataotlejatele direktiivi 2013/32 artikli 22 lõikega 1 tagatud õiguste piirangut, kui taotlejad asuvad selle liikmesriigi välispiirist vähem kui kaheksa kilomeetri kaugusel.
- 161 Mis puudutab neljandaks direktiivi 2013/32 artikli 12 lõike 1 punkti c, siis käesoleva kohtuotsuse punktis 82 on tuvastatud, et karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punkt a ei takista rahvusvahelise kaitse taotlejatele esimesena nimetatud sättega antud õiguste teostamist, kuna see on kohaldatav alles pärast rahvusvahelise kaitse taotluse ametlikku esitamist.
- 162 Samas tuleb märkida, et politseiseaduse § 46/F eesmärk on takistada igaühel, keda kahtlustatakse karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a ette nähtud süüteo toimepanemises, pääseda juurde rahvusvahelise kaitse taotlejatele, kes viibivad Ungari piiri lähedal, sealhulgas pärast seda, kui nad

on ametlikult esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse. Sellest järeldub, et § 46/F piirab taotlejate õigust pärast taotluse ametlikku esitamist suhelda direktiivi 2013/32 artikli 12 lõike 1 punktis c nimetatud organisatsioonidega, kusjuures tuleb täpsustada, et selline õigus eeldab organisatsioonide võimalust nimetatud taotlejate juurde pääseda.

- 163 Teisena tuleb märkida, et kuna politseiseaduse § 46/F piirab käesoleva kohtuotsuse punktis 151 mainitud liidu õigusnormidega tagatud õigusi seetõttu, et asjaomast isikut kahtlustatakse karistusseadustiku § 353/A lõike 1 punktis a nimetatud süüteo toimepanemises, kuigi see süütegu on liidu õigusega vastuolus, ei saa selline piirang mõistlikult selle õiguse seisukohast põhjendatud olla.
- 164 Kõiki eespool toodud kaalutlusi silmas pidades tuleb tõdeda, et Ungari on rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikest 2, artikli 12 lõike 1 punktist c ja artikli 22 lõikest 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikest 4, kuna see liikmesriik on riigi välispiirile lähenemise õigusest ilma jätnud igauhe, keda kahtlustatakse korraldava tegevuse raames abi osutamises selle riigi territooriumil varjupaigataotluse tegemiseks või ametlikuks esitamiseks, kui on võimalik väljaspool igasugust põhjendatud kahtlust tõendada, et see isik oli teadlik, et taotlust ei ole võimalik rahuldada.

Kohtukulud

- 165 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 138 lõike 3 kohaselt jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Kui kohtuasja asjaolud seda õigustavad, võib Euroopa Kohus siiski otsustada, et lisaks enda kohtukulude kandmisele mõistetakse poolelt välja ka osa teise poole kohtukuludest.
- 166 Kuna komisjon on nõudnud kohtukulude väljamõistmist Ungarilt ja viimane on kohtuvaidluse valdavas osas kaotanud, tuleb käesoleva kohtuasja asjaolusid arvestades jätta Ungari kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja neli viiendikku komisjoni kohtukuludest. Viiendik komisjoni kohtukuludest tuleb jätta tema enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Ungari on rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta artikli 33 lõikest 2, kuna ta võimaldas rahvusvahelise kaitse taotluse vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata põhjusel, et taotleja on saabunud tema territooriumile riigi kaudu, kus teda ei kiusata taga ega ähvarda suur kahju või kus on tagatud piisaval tasemel kaitse;
- direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikest 2 ja artikli 22 lõikest 1 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/33/EL, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded, artikli 10 lõikest 4, kuna ta nägi oma riigisisises õiguses ette kriminaalkaristuse iga sellise isiku tegevuse eest, kes korraldava tegevuse raames osutab abi varjupaigataotluse tegemiseks või ametlikuks

esitamiseks Ungari territooriumil, kui on võimalik väljaspool igasugust põhjendatud kahtlust tõendada, et see isik oli teadlik, et taotlust ei ole võimalik selle õiguse alusel rahuldada;

- **direktiivi 2013/32 artikli 8 lõikest 2, artikli 12 lõike 1 punktist c ja artikli 22 lõikest 1 ning direktiivi 2013/33 artikli 10 lõikest 4, kuna ta jättis riigi välispiirile lähenemise õigusest ilma igäühe, keda kahtlustatakse sellise süüteo toimepanemises.**

2. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.

3. Jätta Ungari kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja neli viiendikku Euroopa Komisjoni kohtukuludest.

4. Jätta viiendik Euroopa Komisjoni kohtukuludest tema enda kanda.

Allkirjad